

**Lajosmizse Város Önkormányzatának
7/2008. (III.20.) rendelete
a környezetvédelemről**

Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete (továbbiakban: Önkormányzat) a város lakói életkörülményeinek, életminőségének javítása és a környezeti és természeti értékek megóvása érdekében a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. XX. tv. 44/A.§ (2) bekezdése, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 16. § (1) bekezdése, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. 46. § (1) bekezdés c) pontja, 48. § (3) bekezdés b) pontja, az 58. § (1) bekezdése, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 24. § (1) bekezdés b) pontja alapján az alábbi rendeletet alkotja:

I. FEJEZET

Általános rendelkezések
A rendelet célja

1. §

- (1) E rendelet célja, hogy az emberi egészség és környezet megóvása érdekében elősegítse a környezeti elemek védelmét és megállapítsa Lajosmizse városban
  - a) a levegőtisztaság-védelmi,
  - b) a természetvédelmi előírásokat,
  - c) az Önkormányzati Környezetvédelmi Alap működését, valamint
  - d) a környezetvédő hagyomány és kultúra erősítése érdekében alapított Környezetvédelmi Nappal és Környezetvédelmi Díjjal kapcsolatos előírásokat.
- (2) A rendelet megalkotásának célja továbbá az Európai Unió környezetpolitikájához való igazodás.

A rendelet hatálya

2. §

- (1) A rendelet személyi és területi hatálya kiterjed azokra a természetes és jogi személyekre, valamint a jogi személyiség nélküli társaságokra, szervezetekre, akik állandó, vagy ideiglenes jelleggel Lajosmizse város közigazgatási területén tartózkodnak, működnek, illetve tevékenységet folytatnak.
- (2) A rendelet tárgyi hatálya kiterjed:
  - a) a mobil hangosító berendezés működtetésére és a szabadtéri műsorszórás helyi szabályozására,
  - b) a helyi jelentőségű természeti területnek és emlékeinek a természeti és épített környezete mindazon elemére, amely külön jogszabály alapján nem áll védelem alatt és amelyet az önkormányzat rendeletben helyi települési, természeti, kultúrtörténeti, néprajzi, képző- vagy iparművészeti, ipartörténeti emlékként védetté nyilvánít.
- (3) E rendelet hatálya nem terjed ki
  - a) a zaj-és rezgésvédelemre, kivéve a 2. § (2) bekezdés a) pontját,
  - b) a hulladékgazdálkodásra,
  - c) az állattartás szabályaira.
- (4) E rendelet szabályait kell alkalmazni a védetté nyilvánítási eljárásban és a helyi védelem alá vont természetvédelmi értékek és területek tekintetében is.

- (5) *E rendelet szabályai szerint kell eljárni az Önkormányzat Környezetvédelmi Alapjának pénzügyi kezelésekor.*

II. FEJEZET

Levegőtisztaság-védelem

Porképződés megelőzésére vonatkozó szabályok

3. §

- (1) *Könnyen kiporzó és lesodródó anyagokat csak zárt rakszelvényű és ponyvával ellátott gépjárművön szabad szállítani.*
- (2) *Amennyiben a szállítás során a közterület szennyeződik, szállítást végző köteles a tisztántartásról gondoskodni.*

Avar és kerti hulladék ártalmatlanítására vonatkozó szabályok

4. §

- (1) *Avar és kerti hulladékot a város belterületén égetni tilos.*
- (2) *Avar és kerti hulladék ártalmatlanítása elsősorban komposztálással történhet.*
- (3) *A város belterületén, ahol a (2) bekezdés szerinti ártalmatlanítás nem oldható meg, az avart és kerti hulladékot a hulladékkezelési közszolgáltatás keretében kommunális hulladékgyűjtő edénybe kell elhelyezni, vagy a közszolgáltatónál beszerezhető, cégemlékével ellátott zsákba kell elhelyezni, illetve az ingatlantulajdonos maga is elszállíthatja a hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló helyi rendeletben kijelölt hulladéklerakó helyre.*
- (4) *A város külterületén a kerti hulladékot október 1-je és április 30-a között szabad égetni. Az égetést a reggeli és az esti talajközeli inverzió (levegőréteg hőmérsékleti változásai) miatt 9: 00 és 17: 00 óra között, szélcsendes időben lehet végezni.*
- (5) *Avart és kerti hulladékot csak olyan helyen és területen szabad elégetni, ahol az égetés hősugárzása a személyi biztonságot nem veszélyezteti, vagyoni és környezeti kárt nem okoz.*
- (6) *A tűz őrzéséről, és veszély esetén annak eloltásáról a tűz gyújtója köteles gondoskodni. A tűz helyszínén olyan eszközöket és felszereléseket kell készenlétben tartani, amelyekkel a tűz terjedése megakadályozható, illetőleg az eloltható.*
- (7) *Munkaszüneti napokon (január 1., március 15., húsvétvasárnap, húsvéthétfő, május 1., pünkösdhétfő, augusztus 20., október 23., november 1. és december 25-26.) illetve vasárnaponként a város teljes közigazgatási területén tilos az avar és kerti hulladék égetése.*

III. FEJEZET

Mobil hangosító berendezésre és szabadtéri műsorszórásra vonatkozó szabályok

5. §

- (1) Mobil szabadtéri hangosító berendezést alkalmanként három napig lehet üzemeltetni a város területén.
- (2) Mobil szabadtéri műsorszórás, mobil szabadtéri hangosító berendezés és mozgóárusító jármű mobil hangosító berendezésének üzemeltetése a város területén munkanapokon
  - a) 8 – 18 óra között folytatható, kivéve a temető környékét (Batthyány, Tarnai, Hunyadi, Deák F. utcák, Kossuth Lajos utcától a temetőig terjedő szakasza, valamint a Bajcsy Zs. utca Szent Lajos utcától Batthyány utcáig terjedő szakasza), továbbá kivéve a városi rendezvényeket,
  - b) a temető környékén 14 – 18 óra között folytatható.
- (3) Mobil szabadtéri műsorszórás, mobil szabadtéri hangosító berendezés és mozgóárusító jármű mobil hangosító berendezésének üzemeltetése a város területén pihenő napokon (szombat, vasárnap) 10 – 12 óra, és 15 – 18 között folytatható, kivéve a városi rendezvényeket.
- (4) Mobil szabadtéri műsorszórás, mobil szabadtéri hangosító berendezés és mozgóárusító jármű mobil hangosító berendezésének üzemeltetése a város területén, e rendelet 4. § (7) bekezdésében felsorolt munkaszüneti napokon nem folytatható, kivéve a városi rendezvényeket.
- (5) Mobil szabadtéri műsorszórás, mobil szabadtéri hangosító berendezés és mozgóárusító jármű mobil hangosító berendezésének üzemeltetése a város területén nemzeti gyásznapon nem folytatható.
- (6) A mobil hangosító berendezés álló helyzetben nem üzemeltethető.

IV. FEJEZET

6. §

Természetvédelem

- (1) Az Önkormányzat az alábbi természetvédelmi területeket és értékeket nyilvánítja helyi védetté:
  - a) Iskola-tó és környéke 708/5 hrsz.
  - b) Fűzes-tó (Horgász-tó) és környéke 0269/30 hrsz.
  - c) 1 darab kocsányos tölgy 0470/8 hrsz.
  - d) 1 darab vadkörtefa 0331/11 hrsz.
  - e) 5-ös főút mentén lévő platánfák és vadgesztenyefák 2505 hrsz.
  - f) Központi park és növényzete 22/2 hrsz.
  - g) Köztemető vadgesztenyefa sorai 1686/2 hrsz.
  - h) 1 darab vadkörtefa 0736/20 hrsz.
  - i) 1 darab vadkörtefa 0426/5 hrsz.
  - j) Tarnai utcai platánfasor 2063 hrsz.
- (2) *Lajosmizse város helyi jelentőségű természetvédelmi területeinek és védett természeti értékeinek jegyzéke az 1. mellékletet képezi.*

(3) *A védetté nyilvánítás célja a természeti értékek károsodásának megelőzése, elhárítása, az eddig bekövetkezett károsodás csökkentése, megszüntetése, illetve fák esetén a hiányzó egyedek pótlása, a jelen és jövő nemzedék számára történő megőrzése és tervszerű fenntartása.*

(4) *A védett terület megőrzésének célja:*

- a) Lajosmizse Város egyedi arculatának sajátos megjelenésének, természeti környezetének megőrzése.*
- b) a város területén lévő természeti emlékek, természeti területek, tájak, valamint ezek természeti rendszereinek, biológiai sokféleségének védelme, a fenntartható használatuk elősegítése,*
- c) a város és a táj harmonikus összhangjának megtartása és fejlesztése,*
- d) a környezet iránt érzékeny kultúra fejlesztése,*
- e) a város lakosságának, jövő nemzedékének életterét biztosító természeti területek és tájak védelme.*

7. §

A védett természeti területek és emlékek fenntartására vonatkozó előírások

- (1) A helyi jelentőségű természeti területek és emlékek fenntartására vonatkozó rendelkezéseket a rendelet 2. mellékletét képező kezelési terv tartalmazza.*
- (2) A védelem alá vont területek és értékek megóvásáról, fenntartásáról, helyreállításáról az önkormányzat gondoskodik. E feladat ellátásával:*
  - a) az önkormányzat tulajdonában álló területeken a terület mindenkori kezelőjét, ennek hiányában a tényleges használóját,*
  - b) egyéb területeken a terület mindenkori tulajdonosát, vagy kezelőjét vagy használóját is megbízza.*

V. FEJEZET

Környezetvédelmi Alap

8. §

(1) *A Környezetvédelmi Alap (továbbiakban: Alap) az Önkormányzat közigazgatási területén a környezetvédelmi feladatok ellátására szolgáló, elkülönített pénzalap, amely része a költségvetési rendeletnek.*

Az Alap célja:

- a) az épített és természetes környezeti értékek megőrzése, fenntartása,*
- b) a környezeti ártalmak megelőzése,*
- c) bekövetkezett környezeti károk felszámolása, az eredeti állapot helyreállítása vagy a terület rendezése,*
- d) a környezetvédelmi intézkedések, feladatok ellátása, végrehajtása,*
- e) a környezetvédelmi oktatás, szemléletformálás segítése,*

- f) a lakosság tájékoztatása,*
  - g) a környezetvédő hagyomány és kultúra elősegítése,*
  - h) helyi jelentőségű természeti területek és értékek védelme, fenntartása.*
- (2) Az Alap pénzeszközeit az Önkormányzat más pénzforrásaitól elkülönítetten kell kezelni.
- (3) Az Alapot a bevételi források és kiadások szerint kell nyilvántartani.

Az Alap bevételi forrásai

9. §

Az Alap bevételi forrásai:

- (1) Jogszabályban meghatározott környezetvédelmi bírságok Önkormányzatot megillető mértéke.
- (2) Környezetterhelési díjak 2003. évi LXXXIX tv.-ben meghatározott része.
- (3) Költségvetési juttatás.
- (4) Egyéb bevétel (*lakossági befizetések, adományok, kivágott fa értékesítéséből származó bevételek, támogatások*)

Alap felhasználása

10. §

Az Alapból megvalósítandó célok:

- a) Levegőtisztaság-védelem (pl. mérések, helyszíni vizsgálatok, környezetvédelmi hatósági feladatok színvonalának javítása, közlekedési légszennyezés csökkentése, adatbázis létesítése, stb.).*
- b) Hulladékgazdálkodással kapcsolatos megelőzés, tudatformálás; lakosság részére és az oktatási intézményekben szervezett veszélyes hulladékgyűjtési akciók, szelektív hulladékgyűjtés támogatása*
- c) Országos vagy helyi védelem alatt álló természeti értékek vagy természetvédelmi területek megőrzése, eredeti állapotuk helyreállítása, fenntartása.*
- d) Zöldterületek védelme, fejlesztése, zöldfelület gazdálkodás, erdők védelme, allergiát okozó növények elleni védekezés, gyomirtás.*
- e) Fásítás.*
- f) Állatvédelem*
- g) Vizek védelme: felszíni- és felszín alatti vizek (talajvíz) védelme.*
- h) Környezetvédelmi szemlélet, oktatás ösztönzése, támogatása. Környezetvédelmi célú szakmai programokon való részvétel.*
- i) Környezetvédelmi információs rendszer működtetése, fejlesztése, szakirodalom beszerzése.*
- j) Települési környezetvédelmi program készítése, folyamatos karbantartása.*
- k) A környezet védelmét szolgáló tervek, tanulmányok készítése.*
- l) Egyéb, a környezet védelmét elősegítő tevékenység.*
- m) Évente egy alkalommal a környezetvédelemben kiemelkedő szerepet vállaló civil szervezetek, magánszemélyek részére támogatás.*
- n) Az Alap bevételeit kizárólag az (1) bekezdés a)-m) pontjában meghatározott célokra lehet felhasználni, más célokra azok még ideiglenesen sem vonhatók el.*

Rendelkezés az Alappal

11. §

Az Alapról az Önkormányzat évente a költségvetési rendeletben rendelkezik.

VI. FEJEZET

Környezetvédelmi Nap

12. §

- (1) Az Önkormányzat minden év május 31-én Környezetvédelmi Napot tart. A Környezetvédelmi Nap a helyi környezetvédelmi cselekvés nyilvános fóruma. Rendezvényei elősegítik az Önkormányzat Környezetvédelmi programjában szereplő célok és feladatok nyilvánosságra hozatalát, a lakosság tájékoztatását, környezetvédelmi előadások tartását, a környezetvédelem-és egészséges életmód szemléletének kialakítását.
- (2) A Környezetvédelmi Nap szervezési-rendezési feladatait Lajosmizse Város Művelődési Háza és Könyvtára látja el az Önkormányzat egészségügyi, gazdasági, közigazgatási, oktatási-nevelési, szociális feladatokat ellátó intézményeik, a köz-, a magán és a civil szféra szereplőinek teljes bevonásával.
- (3) A Környezetvédelmi Nap megrendezéseinek költségeiről az Önkormányzat gondoskodik tárgyévi költségvetésében *a Környezetvédelmi Alap terhére*.

Környezetvédelmi Díj

13. §

- (1) A Környezetvédelmi Díj (továbbiakban: Díj) anyagi ösztönzés a környezetvédő, városvédő magatartás, fejlesztés és cselekvés számára, a pozitív minták kialakulására, elterjesztésére, elfeledett környezetvédő hagyomány újjászületésére.
- (2) *Környezetvédelmi Díjat „Virágos Lajosmizséért” témakörben lehet elnyerni.*

Eljárási szabályok

14. §

- (1) A Díj elnyerésére pályázatot kell benyújtani.
- (2) *A pályázatnak tartalmaznia kell a bemutatni kívánt lakókörnyezetről készült képeket, rövid leírást az alkalmazott ápolási módokról, a lakóudvar ápoltságáról és fűvel való borítottságáról, növényekről, környezetalakításról és a fenntarthatóságról.*
- (3) A Díj elnyerésére szóló pályázatot a Pénzügyi, Területfejlesztési és Közbeszerzési Bizottsághoz (továbbiakban: Bizottság) lehet *minden év július 15-ig* benyújtani.
- (4) *A Bizottság javaslatot tesz a Képviselő-testület felé az augusztusi soros testületi ülés napjáig a Díj odaítélésére.*
- (5) *A benyújtott pályázatok közül legfeljebb 3 nyertes pályázatra tesz javaslatot a Bizottság.* A Környezetvédelmi Díj odaítéléséről a Képviselő-testület dönt.
- (6) *A győztes pályázatokat benyújtók „Környezetvédelmi Díj Virágos Lajosmizséért”* díszes táblára, lakóingatlanukon annak használatára és emléklapra jogosultak.
- (7) Pályázatot benyújtó valamennyi résztvevő emléklapra jogosult.

- (8) A nyertes pályázatok egyenként 50. 000 Ft-ban részesülnek.
- (9) A pénzüsszeget a nyertesnek növényre, virágra, virágföldre, növény-és kertápolási eszközökre, járda építéséhez szükséges anyagok megvásárlására kell fordítania.
- (10) A Díjak átadására augusztus 20-án kerül sor.
- (11) A Díjjal összefüggő valamennyi költséget az *Önkormányzat Környezetvédelmi Alapja* tartalmazza.

VII. FEJEZET

Szabálysértési rendelkezések

15. §

- (1) Aki e rendelet 3. §, 4. § (1), (3), (4), (5), (6), (7) bekezdéseiben és 5. §-okban foglalt előírásokat megszegi, szabálysértést követ el és 30. 000.- Ft-ig terjedő pénzbírsággal sújtható.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti szabálysértések elkövetőjével szemben a jegyző jár el, mint I. fokú szabálysértési hatóság.

VIII. FEJEZET

16. §

Az e rendeletben nem szabályozott kérdésekben

- a) a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény,
- b) a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény,
- c) a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény,
- d) a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet,
- e) a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet
- f) a zaj-és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002. (III. 22.) KöM-EüM együttes rendelet,
- g) a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 30/2001. (XII. 28.) KöM rendelet,
- h) Lajosmizse Város Önkormányzatának a hulladékkezelési közszolgáltatásról szóló hatályos rendelet,
- i) Lajosmizse Város Önkormányzatának Lajosmizse és Felsőlajos települések helyi hulladékgazdálkodási tervéről szóló hatályos rendelet,
- j) Lajosmizse Város Önkormányzatának a város közterületeinek tisztántartásáról szóló hatályos rendelet,
- k) Lajosmizse Város Önkormányzatának az állattartásról szóló hatályos rendelet rendelkezéseiben foglaltak az irányadók.

IX. FEJEZET

Záró rendelkezések

17. §

- (1) E rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.
- (2) E rendelet hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti Lajosmizse Város Önkormányzata Képviselő-testületének a környezetvédelemről szóló 33/2005. (XII. 01.) rendelete.

Basky András
polgármester sk.

Kutasiné Nagy Katalin
jegyző sk.

Kihirdetés időpontja: 2008. március 20.

Kutasiné Nagy Katalin
jegyző sk.

*Lajosmizse város helyi jelentőségű természetvédelmi területeinek
és védett természeti értékeinek jegyzéke*

1. Iskola-tó és környéke

Helyrajzi száma és megnevezése: 708/5 kivett mocsár

Területe: 75 508 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

Az Iskola-tó több okból is megkülönböztetett figyelmet érdemel:

A Duna-Tisza közén nagy az alacsony termőképességű / futóhomok, szikes buckaközi, mély fekvésű / földterületek aránya. Különösen jellemző a Kecskeméttől nyugatra elhelyezkedő tipikus futóhomok területre. A kistérség e zónájában, a mezőgazdasági szempontból kedvezőtlen adottságok következtében jelentősebb természeti értékek maradtak fenn. A térség keleti zónájában a futóhomok kisebb – nagyobb mértékben lösszel keveredik, amely mezőgazdasági szempontból kedvezőbb feltételeket kínál, így e részeken igen alacsony a fennmaradt természetes élőhelyek aránya. Ezen kivételek egyike az Iskola-tó és környéke, amely természetes élőhelye gazdag növény-és állatvilágának. A nádasokban megbúvó vadkacsák, a parti füzes fasor, az ősi réti növények a táj részeit alkotják.

A térség belső vízrajza szegényes. Megemlítendő kis vízfolyásai a Kecskemét város déli részén eredő Félegyházi -vízfolyás és a Csukáséri-főcsatorna, valamint Lajosmizse térségében eredő Alpár-Nyárlőrinci csatorna. Ez utóbbi közvetlen összeköttetésben áll az Iskola- tóval, szabályozva annak vízmennyiségét.

A tó közvetlen közelében termálvízre leltek. A település belvárosi részében található, 75508 m kiterjedésű tó és környéke egyedi tulajdonságokkal bír, viszonylag érintetlen állapota, városközponti elhelyezkedése miatt.

Páratlan értékei ellenére a vidék elhanyagolt, jelenleg nem hasznosított.

A védetté nyilvánítást indokolja, hogy a terület számos növény-és állatfajnak természetes élőhelye. A jelenlegi állapotokat ismerve a terület az itt lakók és a városvezetés fejlesztési, értékmentési törekvéseinek központi témaköre.

A táji adottságok kiteljesedése, az önkormányzati fejlesztés tervek, a helyi és térségi lokálpatrióta érzelmek harmóniáját biztosítja az a cél kitűzése, amely a Tó élőhely rehabilitációját, annak természetvédelmi és rekreációs funkciójának megvalósítását fogalmazza meg:

A. természetvédelmi célok:

- Élőhely megőrzés, élőhely rekonstrukció, élőhely rehabilitáció megvalósítása,
- Biológiai sokféleség megőrzése,
/Őshonos halállomány betelepítése, a területre jellemző madárvilág fészkelési lehetőségeinek megteremtése/,
- Parti zóna / rezsü / kialakítása a vízparti és hínárvegetáció megtelepülése céljából,

- A tó közelében lévő nedves rét, tóparti nádas, rekettyefűzes rehabilitációja,
- Vízparti növénytakasulásoknak a megóvása,
- Madárvédelmi intézkedések,
- tájrendezés, környezetrendezés,

B. Oktatási cél

A tó közvetlen szomszédságában található oktatási-nevelési intézményekbe járó / általános iskola, napközisotthonos óvoda /gyermekek környezetvédelmi nevelésének, oktatásának eszközévé, a tanórán kívüli foglalkoztatás és szabadidő eltöltés / környezetvédelmi szakkör, tanulmányi séták és kirándulások / természetes színterévé válhat. Kikapadhatatlan forrása lehet a fiatalság környezetvédő, természetszerető és környezettudatos szemléletének formálására, életmódjának alakítására / tanösvények kialakítása ,információs táblák és odúk kihelyezése, bemutató és oktatófilm készítése, kiadvány szerkesztése stb./ A megfelelő kialakítás esetén akár sportoktatási célokat is szolgálhat / a tó körüli futásra, bemelegítő edzésekre alkalmas sétányok kialakításával /.

C. Jóléti cél

- Szabadidős- és rekreációs tevékenység
- Természet közeli rendezvény helyszín
- Wellness /egészség/ turizmus célterülete
- Piknikező hely

2. Fűzes-tó (Horgász-tó) és környéke

Helyrajzi száma és megnevezése: 0269/30 kivett vízállás

Területe: 84 623 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizsei Horgász Egyesület

A védetté nyilvánítást indokolja: Az élőhely-, biológiai sokféleség megőrzése, a vízparti növénytakasulások és állatvilág megóvása. Kedvelt horgász hely, a szabadidős tevékenység további biztosítása kulturált szép környezetben.

3. Kocsányos tölgy (Quercus robur) 1 db

Termőhely: Lajosmizse külterület

Az érintett terület helyrajzi száma: 0470/8 1 db

Területe: 25 784 m²

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

Termőhelye humuszos homoktalaj. A fa az egykori pusztai tölgyesek maradványa. Becsült kora 150-200 év. A tölgy körül galagonyás homoki gyeptalaj található. Figyelemre méltó a terület gazdag cserjevegetációja is.

A védetté nyilvánítás indoka: a különleges magasságú és törzsvastagságú, idős fa fenntartásának biztosítása.

4. Vadkörtefa (Pyrus Pyrastrer) 1 db

Termőhely: Lajosmizse külterület

Az érintett terület helyrajzi száma: 0331/11 hrsz.

Területe: 6040 m²

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

Lajosmizse közelében 82 F erdőrészen, a volt „Vidra” tanya mellett található. Termőhelye humuszos homoktalaj. Becsült kora 120 év, magassága 12 méter.

A védetté nyilvánítás indoka: A vadkörte több más faj között a mai termesztett körtefajták egyik őse. Az év fája -1998- A vadkörte. A lajosmizsei vadkörtefa védetté nyilvánítását indokolja, hogy a száraz alföldi klímában ez a különleges fajú, idős fa kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemes.

5. 5-ös főút mentén lévő platánfák és vadgesztenyefák 141 darab

Termőhely: Dózsa Gy. út

Az érintett terület helyrajzi száma: 2505

Területe: 17 235 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: Lajosmizse városképét meghatározó platánfák egyedi arculatot adnak a városnak. Eszmei, esztétikai értéke felbecsülhetetlen. A kétoldali fásítás csodálatos hatása az összeboltozódó lombkorona, a zöld alagút. Az 1930-ban ültetett fák kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemesek.

6. Központi park és növényzete

Helyrajzi száma és megnevezése: 22/2 kivett közterület

Területe: 13 093 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: A település kiemelkedő tere. A városi közösség jelképe. A főtéri közparkot geometrikus elrendezéssel fasorok, sétányok és belső terek teszik hangulatossá. A sétányokat sövény szegélyezi. A tér nyugati oldalát idős platán fasor és nyárfasor szegélyezi. Jellemző fafajok: platán, vadgesztenye, szürkenyár, kőris, juhar, nyír, hárs, erdei fenyő. Bokros részek tujákból és hamisciprusokból állnak. A közpark értékes növényállományán kívül a település lakóinak pihenőhelyül is szolgál, melyet a természetvédelem céljainak szem előtt tartásával, megfelelő fenntartási terv alapján hosszútávra biztosítani kell.

7. Köztemető vadgesztenyefa sorai (Aesculus hippocastanum)

Helyrajzi száma és megnevezése: 1686/2 kivett temető

Területe: 61 001 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A vadgesztenyefákat 1934-ben, a köztemető belső sétányán mindkét oldalt rendezetten sorba ültették. A védetté nyilvánításukat indokolja, hogy a száraz alföldi klímában ezek a különleges fajú, idős fák kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemesek.

8. Vadkörtefa (Pyrus Pyrastra) 1 db

Termőhely: Lajosmizse külterület

Az érintett terület helyrajzi száma: 0736/20

Területe: 31 302 m²

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: A vadkörte több más faj között a mai termesztett körtefajták egyik őse. Az év fája -1998- A vadkörte. A lajosmizsei vadkörtefa védetté nyilvánítását indokolja, hogy a száraz alföldi klímában ez a különleges fajú, idős fa kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemes.

9. Vadkörtefa (Pyrus Pyrastra) 1 db

Termőhely: Lajosmizse külterület

Az érintett terület helyrajzi száma: 0426/5

Területe: 100 528 m²

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: A vadkörte több más faj között a mai termesztett körtefajták egyik őse. Az év fája -1998- A vadkörte. A lajosmizsei vadkörtefa védetté nyilvánítását indokolja, hogy a száraz alföldi klímában ez a különleges fajú, idős fa kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemes.

10. Tarnai utcai platánfasor

Termőhely: Lajosmizse, Tarnai utca

Az érintett terület helyrajzi száma és megnevezése: 2063 kivett közterület

Területe: 13 114 m²

Terület tulajdonosa: Lajosmizse Város Önkormányzata

Kezelője: Lajosmizse Város Önkormányzata

A védetté nyilvánítás indoka: Lajosmizse Dózsa Gy. főútján elhelyezkedő platánfák egyedi arculatot adnak a városnak. Ennek példáján a városképet tovább építve, a zöldterületeket bővítve került sor 2005. decemberében a Tarnai utcában 42 darab platánfa telepítésére Rubos János települési képviselő támogatásával. A telepített egyedszámból 1 kitört, 3 kiszáradt. Pótlásuk szükséges. A 42 darab Platanus acerifolia eszmei, esztétikai értéke a város számára meghatározó. A kétoldali fásítás a pótlást követően kiemelt természetvédelmi oltalomra érdemes.

2. melléklet a 7/2008. (III.20.) rendelethez

*Lajosmizse város helyi jelentőségű természetvédelmi területeinek
és védett természeti értékeinek
természetvédelmi kezelési terve*

Tervkészítés időpontja: 2007. december 20.

A terv időtartama: 2008-2018.

Készítette: Földházi Tünde
környezetvédelmi referens

Áttekintette: Sípos Ferenc
természetvédelmi szakreferens
Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Áttekintés időpontja: 2008. január

1. ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK

1. 1. Összefoglaló adatok

A tervezési terület azonosító adatai

a) Lajosmizse Város helyi jelentőségű természetvédelmi területei:

- Iskola-tó és környéke 708/5 hrsz.
- Fűzes-tó (Horgász-tó) és környéke 0269/30 hrsz.
- Központi park és növényzete 22/2 hrsz.

b) Lajosmizse Város helyi jelentőségű természetvédelmi értékei:

- Köztemető vadgesztenyefa sorai 1686/2 hrsz.
- 1 darab kocsányos tölgy 0470/8 hrsz.
- 1 darab vadkörtefa 0331/11 hrsz.
- 5-ös főút mentén lévő platánfák és vadgesztenyefák 141 darab 2505 hrsz.
- 1 darab vadkörtefa 0736/20 hrsz.
- 1 darab vadkörtefa 0426/5 hrsz.
- Tarnai utca platánfasor 42 darab platánfa 2063 hrsz.

c) Törzskönyvi szám:

d) Védetté nyilvánító rendelet száma:

e) Nemzetközi kijelölés: nincs

f) A terület kiterjedése: 17, 3224 ha (ebből Iskola-tó és környéke 7, 5508 ha , Fűzes-tó (Horgász-tó) és környéke 8, 4623 ha , Központi park és növényzete 1, 3093 ha , valamint az egyedi értéként védett faegyedek

g) ebből fokozottan védelemre javasolt: - ha

h) Megye: Bács-Kiskun

i) Érintett település: Lajosmizse

j) Illetékes természetvédelmi hatóság: Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Bajai Kirendeltsége (6500 Baja, Bajcsy-Zs. u. 10. Tel.: 79/521-960)

k) Természetvédelmi kezelő: Lajosmizse Város Önkormányzata

1. 2. A terület rendeltetése

A védetté nyilvánítás célja, hogy megőrzésre kerüljenek a település területén található, egyedi értéket képviselő idős, illetve jelentős esztétikai értéket képviselő fák, valamint az Iskola-tó és környéke, Fűzes-tó (Horgász-tó) és környéke, Központi park és növényzete természetes élővilága.

Nyújtson lehetőséget a tudományos célú ismeretterjesztésnek, kutatásnak. Szolgáljon bemutatóhelyként a szervezett és az önálló természetismeret szerzésnek, a tudatos környezeti nevelésnek.

A területek helyi jelentőségű természetvédelmi oltalom alá helyezését Lajosmizse Város Önkormányzatának Képviselő-testülete kezdeményezte, jelen kezelési terv a védetté nyilvánításhoz kapcsolódóan készült el.

1. 3. A terület elhelyezkedése

A természetvédelmi oltalom alatt álló terület közigazgatásilag a Bács-Kiskun Megyei Lajosmizse városhoz tartozik. A terület magába foglalja az Iskola-tó és környéke, Füzes-tó (Horgász-tó) és környéke, Központi park és növényzete, valamint egyedi értékűként a természetvédelmi oltalomra kijelölt faegyedek élőhelyét.

1. 4. Tulajdonosi-, birtokviszonyok, használati jogok

Az Iskola-tó és környéke, Füzes-tó (Horgász-tó) és környéke, Központi park és növényzete védett természeti területek, Köztemető vadgesztenyefa sorai, 5-ös főút mentén lévő platánfák és vadgesztenyefák élőhelyén Lajosmizse Város Önkormányzatát illeti meg a tulajdonjog. A kocsányos tölgy és vadvadkörtefák magántulajdonban vannak.

A védett természeti terület elvi kiterjedése és a ténylegesen oltalom alatt álló objektumok kiterjedése között eltérés mutatkozik. Ennek oka, hogy az egyedi értékű védelem alá kerülő faegyedek esetében az érintett ingatlan teljes területét lehetne szerepeltetni, ami szakmai szempontból indokolatlan.

A védelem alá vont területek és értékek megóvásáról, fenntartásáról, helyreállításáról, környezettudatos használatáról (kezelési feladatok) az önkormányzat gondoskodik. E feladat ellátásával:

- az önkormányzat tulajdonában álló területeken a terület mindenkori kezelőjét, ennek hiányában a tényleges használóját,
- egyéb területeken a terület mindenkori tulajdonosát, vagy kezelőjét vagy használóját is megbízhatja.

A kezeléshez az önkormányzat szakmai segítséget vehet igénybe, speciális feladatok esetében külső, szakirányú szakemberek bevonására is sor kerülhet.

A tervben rögzített feladatok megvalósítása Lajosmizse Város Önkormányzatának feladata. A kezelési feladatok ellátására rendelkezésre áll a szükséges infrastruktúra.

1. 5. Település bemutatása

Környezete sajátos. A település a Duna-Tisza közén, a kiskunsági tájegységben a Dél-alföldi régióhoz tartozó Bács-Kiskun megyében, a kecskeméti kistérségben helyezkedik el, Kecskeméttől É-Ny-ra 15 km-re. A Kistérség települései egymáshoz közel, - Lajosmizse pedig az országos főközlekedési úthálózat mellett fekszik. Lajosmizse a térség 11,1 %-át foglalja el, melyen a térség lakosságának 6,6 %-a él. A népsűrűség alacsony az országos adatokhoz képest. 70 fő/km². (országos átlag 108 fő/km²)

A városközpontban és közvetlen környezetében az idők folyamán – sajátos zárt sorú és félzárt sorú épületekből álló – kisvárosi karakterű beépítés alakult ki.

KÖRNYEZETI JELLEMZŐK

1. 5. 1. DOMBORZAT

A település a Duna-Tisza közén, a homokhátság északi részén, a Kiskunság tájegységen helyezkedik el. Területe a Duna és a Tisza felé is lejt. A rendkívül tagolt felszínű táj alapvetően síkvidéki. Az Alföldre jellemző egysíkúságot ma is észlelhető, a tájra a szabályosan ÉNY-DK-i irányban hosszanti, enyhe mélyedések- szélbarázdák- törlik meg, amelyekhez gyakran a kifújtt homokból képződött homokdűnék is kapcsolódnak. A megnyúlt, ovális alaprajzú buckák a szélbarázdáktól függetlenül is előfordulnak. Eredeti magasságuk 15-20 m, hosszúságuk 100-200 m között változik. A mélyedésekben párhuzamos csatornák futnak: a Nyikos, a Kígyós, a Kürti-Lapos, a Talfái, az Alpár-Nyárlőrinci csatornák, illetve a később megépített belvízelvezető XX/e, XX/d, XX/d-1 mesterséges csatornák.

A Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézetének besorolása alapján a város területe a Kiskunsági-löszöshát és Kiskunsági homokhát kistáj nevű területen helyezkedik el. A kistáj szélhordta homokkal fedett hordalékkúp-síkság. Horizontálisan a felszín igen gyengén szabdalt. Legjellemzőbb formák a majdnem párhuzamos elhelyezkedésű buckacsoportok. A buckafelszínek közé alacsony fekvésű, tágas, szikes laposok ékelődnek. A homokbuckákat 1,5 m vastag löszös lepel fedi.

A ligetes-erdős tájon futóhomok, buckák, időnként mocsarakkal és tavakkal kitöltött mélyedések, tágas szikes-jellegű laposok váltakoztak.

1. 5. 2. FÖLDTANI ADOTTSÁGOK

A korábban kialakult dunai kavics-, homok- és iszaprétegekre a szél által mozgatott homok és lösz települt. A nedvesebb időszakokban ezeken a felszíneken megindult a talajképződés, réti és mezőségi talajok keletkeztek. Ezeket a talajszinteket később futóhomok temette be. A dunai lehordási területről származó futóhomok agyag-és nehézasvány tartalma kicsi, karbonátokban viszont gazdag. A homokos üledék a szélszállítás miatt jól osztályozott, ami lassítja a talajosodás folyamatát. A homok sérülékenysége miatt többszintű talajszelvény itt nem alakulhatott ki. A genetikus talajtípusok közül általában a lösz a talajképző közet. Összefüggő futóhomok-takaró nem alakult ki, a futóhomok mellett a humuszos homok, a rétiesedő homok és a szikes terméketlen homok is gyakori. A buckák között rossz lefolyású hosszanti elgátolt mélyedések találhatóak, ezekben számos helyen mézsiszapos kiválás képződött. A szél által létrehozott homokdombsorok között húzódó völgyekben szikes tavak, apró erek helyezkednek el, a néhány „patak völgy” mellett. A vízzáró meszes üledék a helyi mélyedésekben időszakos tavak képződését eredményezi. Az éghajlati vízhiány miatt a tavakból a víz a nyár közepére elpárolog. A löszös területeken a mezőségi – csernozjom-talajok típusai és változatai, a mélyben sós réti csernozjom és a réti csernozjom alkotnak nagyobb foltokat. A nedves területeken a lápos réti talajok jellemzők. A homoktalajok vázталajok, talajképző folyamataik mérsékeltek, humusztartalmuk csekély, mésztartalmuk magas, fizikai minőség szerint finom homokok. E talaj szántóterületként és erdősítésre is használható.

Összességében a lajosmizsei talajok - vízjárta és szikes laposokat kivéve - mezőgazdasági hasznosításra alkalmasak. A nagyüzemi mezőgazdasági művelés mellett az intenzív művelést igénylő kultúrák- zöldségfélék, szőlő megtalálható. Azokon a kisebb foltokon, ahol nem gazdaságos a szántóföldi művelés gyümölcsstermesztés folyik.

1. 5. 3. ÉGHAJLAT

A település éghajlati viszonyaiban az Alföldre jellemző sajátosságok nyilvánulnak meg. Mérsékelt meleg-száraz éghajlattal jellemezhető. Az ország egyik legnapfényesebb területe ez, mivel az évi napsütéses órák száma eléri a 2100 órát. A nyári évnegyedben 840 óra napsütés, a téli évnegyedben 200-210 óra körüli várható. Az évi középhőmérséklet 10,2-10,4 °C. A csapadék évi átlaga 540-560 mm között van. A hótakarós napok száma nem éri el a 30 napot, az átlagos maximális hóvastagság 19 cm. A terület ariditási indexe, 1,26-1,30 között változik. A szélirány leggyakrabban ÉNY-i, de jelentős a D-i irány is. Az átlagos szélesség 2,5-3,0 m/s közötti. A viszonylag alacsony légnyomás miatt gyakoriak a viharos erejű szelek, amelyek a kitett homoktalajban jelentős deflációs kárt okoznak.

1. 5. 4. VÍZRAJZ

A területet több, a Tisza felé tartó vízfolyás keresztezi. A legészakibb közülük az Alpár-Nyárlőrinci-csatorna (41 km, 271m²). A mélyedésekben számos időszakos állóvíz keletkezett. A természetes tavak száma 38 darab, 245 ha felszínnel. A hét mesterséges tározó 440 ha területű. A kistáj tengerszint feletti átlagmagasság 135,9 m, magassága az 139,5 és 132,3 m tszf. között változik. Egy km²-en belül az átlagos szintkülönbség nem haladja meg a 4m-t. A talajvíz mélysége 2-4 m között ingadozik. Mennyisége nem jelentős. Kémiai jellege nagyrészt kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. Keménysége 15-25 nk° közötti, de helyenként még a 45 nk°-t is meghaladhatja. A szulfáttartalom 60-300 mg/l között ingadozik. Mezőgazdasági területeken gyakran okoz problémát a Duna-Tisza közti hátság területén tapasztalható talajvízszint süllyedés. Az 1972-1992 közötti összefüggő aszályos periódus következményeként keletkezett felszín alatti vízháztartási problémák a térséget is jellemzi.

1. 5. 5. TÁJ

A lakóterületet erdők, szántó-és más növénykultúrával megkötött mezőgazdasági területek, gyepek és ültetvények veszik körül.

A táj arculatát három tájtípus határozza meg:

- Félig kötött buckás homokvidék, nagyrészt telepített erdőkkel és homokpuszta-rét maradványokkal.
- Mészlepedékes csernozjomos homoksíkság, kertészeti és szántóföldi hasznosítással.
- Buckaközi medencék és csatornák közötti mélyterületek, lápos rétekkel, szikes legelőkkel, a lefolyástalan területeken megjelenő állóvizekkel.

A száraz homoki területek jelentős részét mesterséges erdősítések, vagy gyümölcs telepítések borítják. Flórájuk természetes elemekben nagyon szegény, sok esetben teljesen hiányzik, csak ruderalis, gyom jellegű fajok fordulnak elő.

A legerősebben tagolt felszínű homokbuckás területek kimaradtak az erdősítési programból, így itt találhatóak a botanikai szempontból legértékesebb természeti területek. E területekre a nyílt homokpusztai gyepek, a zárt szárazgyepek és a mozaikos megjelenésű galagonyás nyárasok, borókás nyárasok jellemzik. E növénytársulásor egyben a homokbuckák benövényesedési folyamata is, amelynek minden fázisa tanulmányozható a területen.

A térség homoki területein kívül másik jellegzetes adottságú felületét az időszakos, vagy állandó vízállásos mélyfekvésű területek alkotják. Ezek általában a belvízelvezető csatornákat kísérik, és nagyrészt rét-, legelő-, kaszálóterületek. Az előforduló nyílt vízfelületek a

hínárasok, a nádasok és zombékosok, a kiszáradó láprétek, a kisebb felületű szikes rétek. A növénytársulásoknak ez a sorrendje – csakúgy mint a homokbuckák esetén - egy növényesedési, vagy inkább a talajvízszint csökkenésével együttjáró „szárazodási” folyamat állomásai is.

Gazdasági, társadalmi változások eredményeként a nagytáblás gazdálkodás mellett egy igen tagolt tulajdoni rendszerű, mégis lényegében monokultúras (zöldség-gyümölcs) műveléssel jellemezhető mezőgazdasági-erdőgazdálkodási tájhasználat jött létre, amelyben a táj eredeti karaktere eltűnőfélben van.

1. 5. 6. NÖVÉNYZET

Jellemző flóra:

FÁK: kocsányos tölgy, fehér nyár, mezei szil, közönséges boróka.

LÁGYSZÁRÚAK: magyar csenkesz, rákosi csenkesz, fehér tippán, közönséges mézpzánsit, báránypirosító, naprózsa.

2. A HELYI VÉDELEMRE KIJELÖLT TERÜLETEK ÉS ÉRTÉKEK

2. 1. Környezeti jellemzők, Flóra, Fauna

A helyi védelemre kijelölt területek és egyedi értékek környezete rendezett, karbantartott, kedvezőtlen környezeti hatásnak kevésbé kitéttek. A természeti oltalomra javasolt területeken meghatározó szerepe van a fás vegetációnak. Az egyedi értéknek megjelenő fák [Kocsányos tölgy (*Quercus robur*), Vadkörte (*Pyrus Pyraeaster*), Vadgesztenye (*Aesculus hippocastanum*)] mellett a Központi parkot és az Iskola-tó környékét is borítja kisebb faállomány, melyben megtalálható a Közönséges platán (*Platanus acerifolia*), Fehér nyár (*Populus alba*), Magas kőris (*Fraxinus excelsior*), Mezei juhar (*Acer campestre*), Ezüst hárs (*Tilia tomentosa*), fűzfa. Kiemelendő lágyszárú növények, melyek fenti természetvédelmi területeken jellemzőek, a nád (*Phragmites communis*), apró békalencse (*Lemna minor*), réti boglárka (*Ranunculus acer*), közönséges cickafark (*Achillea millefolium*), pongyola pitypang (*Taraxacum officinale*).

A védett területen természetvédelmi oltalomra érdemes növények szórványosan, kis egyedszámban fordulnak elő. A védelem alá kerülő területek egyes részein jellemző a gyomfajok jelenléte. Közülük a természetvédelmi szempontból meghatározó invázió fajok jelenléte nem jelentős. A zöldfelületek rendszeres karbantartása nem engedi ezeknek a fajoknak a felszaporodását, így hosszabb távon sem jelentkezhetnek kedvezőtlen változások.

A természetvédelmi oltalom alá kerülő Iskola-tó-, valamint Fűzes-tó (Horgásztó) és környéke egyik kiemelt természetvédelmi értékét az itt előforduló fauna tagjai képezik, így a kezelési terv szempontjából meghatározó fontossággal bírnak. A kezelési terv elkészítésének időpontjáig nem készült az állatokról átfogó állapotfelmérés. A területeket részletesen nem vizsgálták, csak az ismert fajok kerülnek felsorolásra:

- Gerinctelenek

éti csiga (*Helix pomatia*), imádkozó sáska (*Mantis religiosa*), fecskefarkú lepke (*Papilio machaon*), nappali pávaszem (*Inachis io*), óriás csíbor (*Hidrous piceus*)

- Halak

A Fűzes-tó kedvelt horgász hely, számos telepített halfajjal. Halállománya értékes, kiemelten megfelelő élőhelyet biztosít.

tükörponty, ezüstkárász, csuka, amúr, szürkeharcsa, afrikai harcsa, aranykárász

-Kétéltűek

kecskebéka (*Rana esculenta*), levelibéka (*Hyla arborea*), zöld varangy (*Bufo viridis*)

A vizes élőhely a kétéltűek számára szaporodó és táplálkozási helyül szolgál.

-Hüllők

A vizes élőhely megfelelő életfeltételeket biztosít több gyíkfajnak. Ezek pontos állománya nem ismert.

fürge gyík (*Lacerta agilis*), zöld gyík (*Lacerta viridis*), vízisikló (*Natrix natrix*)

-Madarak

A természetvédelmi oltalom alá kerülő területek egyik legjelentősebb természetvédelmi értékeit az itt fészkelő, táplálkozó madárállomány adja. Ornitológiai kutatások hiányában az előforduló fajokról nincs pontos kép.

tőkés réce (*Anas platyrhynchos*), fehér gólya (*Ciconia ciconia*), szürke gém (*Ardea cinerea*), énekes rigó (*Turdus philomelos*), fekete rigó (*Turdus merula*), kis poszáta (*Sylvia curruca*), vadkacsa (*Anas platyrhynchos*), bütykös hattyú (*Cygnus olor*).

-Emlősök

A területek emlős állományáról elmondható, hogy mind fajokban, mind állományokban a városi jellegnek köszönhetően viszonylag szegényes. Jelenleg nem áll rendelkezésre felmérés az egyes fajok állománymagyságáról.

sүн (*Erinaceus concolor*), közönséges denevér (*Myotis myotis*)

Az egyedi értéként megnevezett kocsányos tölgyeken megjelenhet a mókus (*Sciurus vulgaris*).

2. 2. Gazdasági, társadalmi, kulturális jellemzők

A védett területeken belül erdőgazdálkodási-, vadgazdálkodási tevékenység nincs, mezőgazdálkodás szerepet nem játszik, a Füzes-tó esetében halászati, horgászati hasznosítás folyik. Vízgazdálkodási beavatkozások során a természetvédelmi érdekeket kell figyelembe venni.

A területek szabadon látogathatók. A Füzes-tó kedvelt horgász hely. A Központi park városkép alakító, díszje a település központjának és pihenőhelyet biztosít. A területek nagy része, jellegükből adódóan üdülési és idegenforgalmi szempontból nem minősül kiemelt célállomáshoz. A védendő területeken kijelölt turista útvonal nincs. Idegenforgalmi célú hasznosításra alkalmas lehetne az Iskola-tó és környéke jelentős beruházással (csónakázó, szabadidőpark), de jelenleg dendrológiai, zoológiai, ornitológiai ismeretek megszerzését célzó idegenforgalmi fejlesztésre alkalmas. Ennek feltétele a növény-, madár- és állategyedeket bemutató információs táblák kihelyezése, melyről a látogató a fajról szükséges információkat megszerezheti. A „szelíd” idegenforgalom céljait, a terület bemutatását szolgálhatja a természetvédelmi területet bemutató ismertető füzet kiadása.

A védendő területeken ipari, bányászati tevékenység nem folyik.

Jelenleg a területek oktatási, bemutatói célokat nem szolgálnak. Bemutatóhely, tanösvény nem létesült. Feltétlenül szükséges ezért a védett értékek bemutatása. Az egyedi fák (Köztemető vadgesztenyefa sorai, 1 darab kocsányos tölgy Baranyai földön, 1 darab vadkörtefa Mizsei Vidra tanya mellett, 5-ös főút mentén lévő platánfák és vadgesztenyefák 141 darab, 1 darab vadkörtefa Tóth dűlő Tóth Károly tanyájával szemben, 1 darab vadkörtefa Terenyi dűlő Rubos János földje mellett) esetében a fafajt, a védett egyed bemutatási információs táblák elhelyezése válik szükségessé. A szervezett oktatás, bemutatás céljára alkalmas terület a Központi park, ahol megfelelő környezet áll ma is rendelkezésre számos fafaj bemutatására, illetve az Iskola-tó és környéke kisebb tereprendezés végrehajtását követően válhat ideális bemutatóhelyül.

A védetté nyilvánítás előtt nem folyt kutatás. Helyszíni szemle során győződünk meg a védeni kívánt területek és egyedi értékek állapotáról, így számos területen hiányosságok tapasztalhatók az ismereteinkben. Hiányosak az ismeretek a növény-és állatvilágról, a védendő egyedi értéket képviselő faegyedek egészségi állapotáról. Szemrevételezéssel megállapítható, hogy állapotuk megfelelő, de folyamatos gondozást igényelnek.

A védendő természetvédelmi területeken belül nem található kultúrtörténeti érték, összességében tájképi szempontból kevésbé értékesek. Az Iskola-tó és környéke ugyan eredeti állapotában meghagyott nádas-mocsaras természeti terület, azonban környezete gondozatlan.

3. ADATBÁZISOK

Rendelkezésre áll Lajosmizse Város Településrendezési Terve,
Lajosmizse Városfejlesztési Konceptiója és Rendezési Terve
Örökségvédelmi Hatástanulmány,
tulajdoni lapok,
térképek,
fotók.

A védett területekről és értékekről fénykép-és dia adatbázist kell kialakítani első alkalommal 2008. december 31-ig, melyet évente aktualizálni kell, rögzítve a bekövetkező változásokat.

4. CÉLKITŰZÉSEK MEGHATÁROZÁSA

4. 1. A terület értékelése

Méret: A védett terület kiterjedése, mérete megfelelőnek tekinthető. A védetté nyilvánításkor meghatározott cél, a védelemre kijelölt egyedi fák, a Központi park, Iskola-tó, Fűzes-tó és környékükön található természeti értékek megvédését, a terület nagysága és kiterjedése betölti. A továbbiakban potenciális bővítési lehetőségként a terület tovább fejlesztése több irányban is indokolt lehet.

Sokféleség: A védelem alá kerülő objektumok jellegéből fakadóan –egyedi, zömmel telepített fák- a diverzitás értékelése nehézségbe ütközik. Vegetációs szinten az Iskola tavat és Fűzes tavat lehet minősíteni, miután figyelemre méltó a fajösszetételük.

Természetesség: Az Iskola-tó természetes tó, a Fűzes-tó és a Központi park mesterségesen kialakított, bár ez nem tekinthető kedvezőtlen helyzetnek, hiszen a védetté nyilvánítás célja alapvetően az urbánus környezetben megőrződött egyedi, jellemzően mesterségesen telepített értékek megóvása. Természetvédelmi oltalom alá elsősorban mesterségesen ültetett, esztétikai értékkel bíró fák kerülnek. A természetes vegetációra a kocsányos tölgy és vadkörtefák, az élőhelyhez kötődő állatpopulációkra az Iskola-tó és környéke utalnak.

Ritkaság: A Központi parkban és az 5-ös főút mentén lévő idős platánfák, a köztemető vadgesztenyefái, valamint a külterületen lévő közel száz éves, jó állapotú kocsányos tölgy és vadkörtefák ma ritkának tekinthetők. Az új telepítésű platánfák a Tarnai utcában a gondos kezelésnek, ápolásnak, kiemelt figyelem ráfordításnak köszönhetően megőrződhet a jövő generáció számára.

Sérülékenység: A védett objektumok összességükben nem tekinthetők sérülékenyeknek. Az egyedi fákban az időjárás / villámcsapás, szél (vis major)/ tehet kárt, valamint az 5-ös főút

mentén lévő platánfák és vadgesztenyefák sérülhetnek a rájuk kitűzött egy-egy hirdetés, plakát miatt, ezért fokozott figyelmet érdemelnek.

Veszélyeztetés: Mezőgazdasági, ipari jellegű veszélyeztetés a területeket nem éri, a közúti közlekedésből adódó légszennyezés előfordulhat.

A védetté nyilvánítás célja, hogy megőrzésre kerüljenek a település területén található, egyedi értéket képviselő idős, illetve jelentős esztétikai értéket képviselő fák, valamint az Iskola-tó-, Fűzes-tó és környékük, illetve a Központi park és növényzete természetes élővilága.

4. 2. Kezelési célkitűzések

A területeket érő külső és belső hatások, az itt található életközösségek ismeretében az alábbi kezelési célkitűzések megvalósítása szükséges és kívánatos:

- Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a védett értékek állapot változását, fejlődését.
- Biztosítani kell a területen található természetközeli állapotú élőhelyek hosszú távú fennmaradását, valamint a tervszerű természetvédelmi kezelés hatására az élőhelyek jelenlegi állapotának javulását.
- El kell végezni a területek állatvilágának felmérését.
- Tervezett élőhely rekonstrukciókkal és élőhely teremtő intézkedésekkel törekedni kell a terület biodiverzitása-, valamint a területen előforduló védett állatfajok populációnak méretének növekedésére.
- Biztosítani kell az érdeklődők számára a szervezett formában történő látogathatóságot, a természetközeli állapotú élőhelyek és ehhez kötődő fajok megismerésének, megfigyelésének lehetőségét.

A természetvédelmi kezelés szempontjából a legmeghatározóbb az egyedileg védelem alá kerülő faegyedek egészségi állapotának figyelemmel kísérése. A betegségekkel, károsítókkal szemben a hatásuk mértékében, akár vegyszeres úton is védekezni szükséges.

A csapadék hiánya, a hosszan tartó száraz időjárási viszonyok is veszélyeztethetik létüket. Szükség esetén ezért a faegyedek öntözését is meg kell oldani.

Gondoskodni kell a védett természeti érték fennmaradásához szükséges természeti feltételek, így többek közt a talajviszonyok és a vízháztartás megőrzéséről.

A védett természeti értékek egészségi állapotának megőrzése érdekében végzendő munkálatok:

- a) a fellépő növényi és állati kártevők elleni megelőző védelem biztosítása (permetezés),
- b) a száraz ágrészek gondos időbeni eltávolítása, a növényi részek eltávolítása után sebkezelés,
- c) a meglévő növőtér – és a lombkoronának megfelelő földterület – állandó gyommentességének biztosítása.

4. 3. Természetvédelmi célkitűzések

A terület rendeltetésének biztosításához alapvető stratégiai feltétel a terület jelenlegi állapotának, jellegének hosszú távú megőrzése, lehetőség szerint további javítása. Ezért a terület ingatlan nyilvántartás szerinti művelési ágának megváltoztatása, valamint az ingatlanok funkciójának és jellegének megváltoztatása (pl. lakóingatlanként való beépítés, stb.) kifejezetten nem kívánatos tevékenység! A jelenlegi területhasználatokat továbbra is fenn lehet tartani.

A védett természeti érték és természeti terület megőrzéséhez, továbbfejlesztéséhez szükséges bármilyen beavatkozás az első fokú természetvédelmi hatósági jogkört gyakorló hozzájárulásával lehetséges.

A védett természeti értékek megóvása és fenntartása a terület tulajdonosának, illetve kezelőjének a feladata.

Tilos minden olyan tevékenység folytatása, amely a védelem alá vont természeti értékek állapotát közvetlenül vagy közvetett módon a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatja, vagy veszélyezteti.

A védett természeti terület határainak táblával történő megjelölése szükséges.

A jelenlegi természeti állapot megőrzése mellett bizonyos élőhelyek rehabilitációja is indokolt lehet, például vizes élőhely rekonstrukció, tájidegen növényfajok eltávolítása, speciális szaporodó helyek kialakítása. (Iskola-tó program)

A területek jelenleg látogatásra alkalmasak. Iskola-tó és környéke esetében indokolt lehet bemutató hely, tanösvény kialakítása.

A kezelési feladatok jobb ellátása érdekében kutatásokra van szükség, hogy a nem vizsgált fajcsoportokról megfelelő ismeret álljon rendelkezésre.

Az esetlegesen előforduló városi légszennyezés levegő-tisztaságvédelmi beavatkozásokkal csökkenthető.

4. 4. Korlátozó és veszélyeztető tényezők

- anyagi források hiánya,
- látogatók fegyelmezetlen magatartása: szemtelenség, zajkeltés, fürdőzés,
- havária esetén a csapadékvízzel potenciálisan bekerülő szennyező anyagok,
- globális klímaváltozás okozta környezeti változások,
- kártevők elszaporodása,
- a tájidegen fajok további terjedése.

A természetvédelmi kezelés korlátjaként jelentkezik, hogy jelenleg üzemeltetési feladatokat a Füzes-tó és környéke kivételével Lajosmizse Város Önkormányzata részben lát el. A természetvédelmi kezelési feladatok egységes szemléletű, kifogásolhatatlan minőségben történő végrehajtásával egy szakembert (természetvédelmi kezelő külső szakértő) kell megbízni.

A területek felügyelete nem megoldott. Szükség lenne a településen egy közterület felügyelő munkájára, aki a védett területek és értékek megfelelő felügyeletéről is gondoskodni tudna.

5. STARÉGIÁK ÉS FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

5. 1. Gyakorlati természetvédelmi feladatok

A természetvédelmi rendeltetésből eredően a kezelésnek a természetes, illetve természetközeli élőhelyek, életközösségek és különösen a védett faegyedek megőrzésére és fejlesztésére kell irányulnia.

A gyakorlati tevékenységet, a szükséges feladatokat fenti elvárásoknak a figyelembevételével kell meghatározni.

5. 2. Természetvédelmi stratégia

Stratégiai célok	Természetvédelmi feladat
Élőhelyek kezelése, fenntartása	természetvédelmi érdekeknek alárendelt vízgazdálkodás a Fűzes-tó esetében, Élőhely fenntartó kezelések az Iskola-tónál (nádvágás)
Fajok védelme	az Iskola-tó és környékén fészkelő madarak zavartalan költése Központi parkban téli madáretetés bevezetése, etető helyek kihelyezése
Növényvédelem	gyommentesítés, parlagfűirtás
Látogatás	a védett területeken belül, ahol szükséges látogató-útvonal kijelölése, a védett területeken található értékeket bemutató kiadvány megjelentetése
Oktatás és bemutatás	Bemutatásra, szakmai oktatásban való ismertetésre igényszerően, esetlegesen beépítése az iskolai oktatási rendszerbe
Kutatás, vizsgálatok	Fel kell mérni a területek természetvédelmi szempontból lényeges gerinctelen és gerinces faunáját, ornitológiai kutatásokat kell végezni.
Földhasználat	A jelenlegi földhasználatok lényeges módosítása nem szükséges.
Táj-és kultúrtörténeti értékek	A védett területeken belül kiemelkedő kultúrtörténeti érték nincs. Az Iskola-tó és környéke eredeti állapotában meghagyott nádas-mocsaras természeti terület, de külső képén javítani kell.
Infrastruktúra	A rendszeres ellenőrzés személyi-és technikai feltételeinek biztosítása. A védett területek határpontjain hatósági táblák kihelyezése, azok karbantartása.

5. 3. Kezelési feladatok

Feladat	Felelős	Fontosság
Adatgyűjtés		
Folyamatos rögzítése az egyedi természetvédelmi értékek (fák), növények állományadatainak, állapotváltozásainak.	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos

Az előforduló védett gerinctelen fajok felmérése, állomány vizsgálat	Lajosmizse Város Önkormányzata	3-4 éven belül
Az előforduló védett gerinces fajok felmérése, állomány vizsgálat	Lajosmizse Város Önkormányzata	3-4 éven belül
Kezelés		
Rendszeres területellenőrzés	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos
Hatósági táblák elhelyezése, pótlásuk	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos
Növényvédelem, gyommentesítés, parlagfűirtás	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos
Az egyedi értéként védett fák, facsoportok egészségi állapotának figyelemmel kísérése, esetleg szükségessé váló beavatkozások elvégzése	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos
Ismeretterjesztést szolgáló információs táblák kihelyezése, fenntartása (Iskola-tó, Fűzes-tó és környékén, Központi parkban)	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos
Bemutatóhoz kapcsolódó fenntartási munkák elvégzése (kaszálás, utak karbantartása, növényvédelmi munkák)	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos
Iskola-tó, Központi park fejlesztése	Lajosmizse Város Önkormányzata	5-10 éven belül
Központi parkban téli madáretetés bevezetése, madáretetők kihelyezése, karbantartásuk	Lajosmizse Város Önkormányzata	1 éven belül
A védett területeket és értékeket bemutató kiadvány megjelentetése	Lajosmizse Város Önkormányzata	2 éven belül
Adminisztráció		
A kutatási eredmények, vizsgálatok következtetéseinek dokumentálása	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos
A területekről rendelkezésre álló térképek, más szervek által karbantartott adatbázisok beszerzése, a változások nyomon követése	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos
A területekről rendelkezésre álló fotó- esetleg audio anyagok frissítése, bővítése	Lajosmizse Város Önkormányzata	folyamatos

6. MUNKATERV

6. 1. Középtávú munkaterv

Ez a munkaterv 2008. március 1. – 2018. február 28. közötti időszakra vonatkozik. Az előző fejezetben ismertetett célok és stratégiák elérése, illetve kivitelezésükre kidolgozott kezelési feladatok időbeni beosztását tartalmazza.

6. 1. 1. Évente rendszeresen elvégzendő kezelési feladatok

1. Védett növény-és állatfajok állományadatainak rögzítése (folyamatos, de kiemelten március-október).
2. Rendszeres területellenőrzés (folyamatos).
3. Hatósági és tájékoztató táblák kihelyezése, folyamatos pótlása.
4. Az egyedi fák állapotváltozásának nyomon kísérése (folyamatos).
5. Téli madáretetés (december-március)
6. A területekkel kapcsolatos egyéb hatósági, szakhatósági munkák végzése (folyamatos).
7. A területekről rendelkezésre álló fotó,- esetleg audio anyagok frissítése, bővítése.

6. 1. 2. Egyedi kezelési feladatok

1. Iskola-tó beruházási program (2008-2018)

6. 2. Éves munkaterv

Az előző fejezetben foglaltak, illetve az aktuális lehetőségek alapján el kell készíteni az adott évre vonatkozó tervet, időbeni és költségtervezéssel. Ezt mindig a megelőző évben esetlegesen felmerülő újabb (középtávú tervben nem szereplő) problémák figyelembe vételével kell kidolgozni.

6. 3. A terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata

Ez a terv tíz éves időszakra szól, 2018-ban válik szükségessé felülvizsgálata. Azonban a terv célkitűzéseiben, stratégiáiban bekövetkezett lényegi változások, vagy a természetes körülményekben jelentkező, nem várt események korábbi felülvizsgálatát lehetővé teszik.

Lajosmizse, 2007. december 20.